

Sinergijom pojedinaca, civilnog društva, institucija i lokalne vlasti do društva nulte tolerancije na nasilje

PIŠE ADELA ZEMBER - 29.12.2020. 19:00

Like 1

ILUSTRACIJA / IZVOR: PIXABAY.COM

Obiteljsko nasilje i nasilje nad ženama nije privatna stvar, ono je kompleksno društveno pitanje koje se tiče apsolutno svih dionika društva – pojedinaca, institucija i lokalne vlasti.

Pomoć, podrška i prevencija ne smiju biti isključivo na organizacijama civilnog društva i pomagačkim strukama kojima je u fokusu ravnopravnost spolova i pomoć žrtvama nasilja.

Važnu ulogu prije svega ima zakonodavni okvir. Ustav Republike Hrvatske, Zakon o ravnopravnosti spolova, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakon o suzbijanju diskriminacije, Kazneni zakon, Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, nacionalne strategije poput primjerice Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine, akcijski planovi, protokoli... na papiru čine vrlo impozantan i sveobuhvatan nacionalni zakonodavni okvir, no nedostaje jedan ključan element.

Neozbiljnost na nacionalnoj razini – Hrvatska već pet godina nema novu Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova

Hrvatska od 2015. godine nema novu Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova. Nedostatak je to na koji već godinama upozoravaju gotovo sve organizacije civilnog društva kojima je u fokusu ravnopravnost spolova i Ženska mreža Hrvatske.

– Zadnja Nacionalna politika donesena je dakle 2011. godine na razdoblje od četiri godine. Već pet godina nemamo novu Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova koja je osnovni i strateški dokument Republike Hrvatske koji se donosi s ciljem uklanjanja diskriminacije žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova provedbom politika jednakih mogućnosti sukladno donošenju svih mjera i preporuka te strategije – govori **Marina Švagelj Jažić**, predsjednica Udruge HERA.

MARINA ŠVAGELJ-JAŽIĆ. SNIMIO MARKO POSAVEC.

Dodaje da se ovo može tumačiti kao jedna neozbiljnost na nacionalnoj razini.

– Ako znamo da Ustav Republike Hrvatske definira ravnopravnost spolova kao temeljnu društvenu vrednotu, imamo i Zakon o ravnopravnosti spolova koji je donesen konsenzusom 2008. godine i definira obvezu provođenja rodno osviještene politike, a nemamo novu Nacionalnu politiku, odnosno plan provedbe svih propisanih obveza, mislim da je dovoljno onda reći gdje smo, odnosno dokle smo došli s ravnopravnošću spolova. Naravno tu su i sva ona prava koja bi trebala biti usmjerena na samu podršku diskriminiranih žena, pogotovo onih socijalno ugroženih – smatra Švagelj Jažić.

Pozitivan pomak u Kaznenom zakonu – ukinuto djelo spolni odnošaj bez pristanka i povećane kazne za silovatelje

Kada je riječ o zakonodavnom okviru, kao pozitivan pomak istaknula je promjene Kaznenog zakona koje su stupile na snagu početkom ove godine, a kojima je došlo do ukidanja djela “Spolni odnošaj bez pristanka” i povećanja kazni za silovatelje.

– Organizacije civilnoga društva koje pružaju direktnu pomoć i podršku ženama žrtvama nasilja godinama su upućivale zahtjeve Ministarstvu pravosuđa za ukidanje kaznenog djela

Spolnog odnošaja bez pristanka, a tu prednjače Autonomna ženska kuća Zagreb koja je radila i određene analize te Ženska soba koja je jedini Centar u Hrvatskoj za žene žrtve seksualnog nasilja. Bez obzira na ovu izmjenu Kaznenog zakona, sigurna sam da će organizacije civilnoga društva i dalje pratiti primjenu ne samo ovog Zakona, već i usklađenost s međunarodnim dokumentima, a tu najviše mislim na Konvenciju Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji čijim se potpisivanjem i ratifikacijom Hrvatska obvezala na primjenu, ali i usklađivanje nacionalnih pravnih propisa – objašnjava Švagelj Jažić.

Kada je riječ o izmjenama Kaznenog zakona, napominje da, s aspekta osobe koja pruža pomoć i podršku žrtvama, radi se o vrlo važnoj izmjeni.

– Jako je teško ženi koja je preživjela neki od oblika seksualnog nasilja bilo objasniti da to što je preživjela neće biti kvalificirano kao kazneno djelo silovanja već možda kao spolni odnošaj bez pristanka za što je i automatski manja kazna. Pogotovo ako se nije branila, jer često od straha nije mogla ništa te ako počinitelj nije primijenio silu ili prijetnju. Njihovo je pitanje bilo: znači ja nisam silovana? I na kraju kaže: Bolje da vas nisam ništa ni pitala ni tražila pomoć. One ne razumiju razliku između ta dva djela, za njih je to što su preživjele silovanje. To je veliko poniženje, razočaranje za samu osobu koja je to preživjela, gubitak povjerenja u pomagačke struke, institucije i sustav. Nakon toga najčešće počinju okrivljavati sebe za to što su preživjele. Za nas koje pružamo pomoć i podršku obeshrabrujuće je raditi s osobama koje su preživjele seksualno nasilje jer smo i mi bile ljute na zakonodavca. A, s druge strane moramo i trebamo biti podrška jer se nama obraćaju s potpunim povjerenjem – ističe.

Kaže da su ove izmjene veliki korak naprijed u zakonodavnom tretiranju seksualnog nasilja i shvaćanju kako je svaki spolni odnos bez pristanka silovanje te da Ne znači Ne.

– S ovim izmjenama povećala se i kazna za kazneno djelo silovanja koja je prije izmjena bila od jedne do 10 godina zatvora, a s novim izmjenama je od tri do 10 godina. I ta izmjena koja se odnosi na povećanje je jako važna, i sa zakonodavnog, ali i društvenog aspekta, jer zakonodavac šalje poruku da je to ponašanje koje se ne tolerira i koje je kažnjivo – naglašava Švagelj Jažić.

Osnovan Županijski tim za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Osim zakonodavnog okvira, važna je i podrška koja se pruža žrtvama nasilja na lokalnoj razini. Spustimo li se tako s nacionalne na lokalnu razinu, važno je spomenuti da je u svibnju prošle godine sukladno odredbama Sporazuma o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji predstojnik Ureda državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji donio odluku o uspostavi Županijskog tima za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Sporazumom je određeno da se uspostave timovi za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na nacionalnoj i županijskim razinama s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za unapređenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva.

– Zadaća tima je, prema poslovniku o radu, unapređivanje sustava zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u lokalnoj zajednici međuresornom suradnjom, znači donošenjem godišnjeg plana rada, sudjelovanjem u programima rada zajedničke edukacije te organiziranjem preventivnih aktivnosti, vođenjem evidencije o aktivnostima, usvajanjem izvješća o radu za prethodnu godinu i podnošenjem istog Nacionalnom timu – objasnila je Švagelj Jažić, zamjenica voditeljice Županijskog tima.

Kazala je da je u timu 18 osoba i to predstavnici Ureda državne uprave, centara za socijalnu skrb Križevci, Koprivnica i Đurđevac, djelatnici Policijske uprave koprivničko-križevačke, Opće bolnice Dr. Tomislav Bardek, Općinskog suda Koprivnica, predstavnice Povjerenstva za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije, predstavnice Udruge HERA, dakle svi koji na bilo koji način pružaju pomoć i dolaze u kontakt sa žrtvom obiteljskog nasilja.

Spomenimo da je uloga županijskih timova da aktivno sudjeluju u provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja kao i u osiguranju dosljedne provedbe odredbi Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova – savjetodavno tijelo s mnogim aktivnostima

Osim Županijskog tima za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, pitanjem nasilja bavi se i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije koje je savjetodavno tijelo Županijske skupštine.

– Zakonska je osnova da je svaka županija obavezna imenovati Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, koje radi u okviru Akcijskog plana, koji se donosi sukladno Nacionalnoj politici za ravnopravnost spolova. Nema zakonske obveze za donošenje

županijske strategije zaštite od nasilja u obitelji, budući da sve u okviru zakona provodi Povjerenstvo. Naše Povjerenstvo za svaku godinu donosi plan i program rada, koji u nekoliko zadanih, ali i vlastitih točaka sadrži aktivnosti usmjerene na prevenciju i problematiku nasilja, a sve sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji – objašnjava predsjednica Povjerenstva **Verica Rupčić**.

VERICA RUPČIĆ / SNIMIO MARKO POSAVEC.

Ističe da promiču ravnopravnost spolova prije svega i uvijek stavljaju naglasak na jačanje položaja žena u društvu.

– Provodimo mnogobrojne aktivnosti usmjerene na prevenciju i rješavanje problematike svakovrsnog nasilja, što je i svojevrsna okosnica rada Povjerenstva i na svakoj našoj sjednici obrađujemo temu nasilja iz različitih aspekata. Posebice smo usmjereni na problematiku obiteljskog nasilja te nasilja prema ženama. Iako je Povjerenstvo radno tijelo Županijske skupštine i nema pravnu snagu, to nije prepreka za naše djelovanje i konkretnu pomoć žrtvama obiteljskog nasilja. Osobno sam često pomagala savjetima te koordinirala akcije pomoći i spašavanja žena iz pakla obiteljskog nasilja, njihovog izmještanja te smještaja u skloništa. To su aktivnosti prisutne u kontinuitetu pa i od kada živimo s epidemijom koronavirusa – naglašava Rupčić.

Spomenula je da Povjerenstvo inicira, organizira i sudjeluje s partnerima u različitim

kampanjama s ciljem senzibiliziranja javnosti na problematiku nasilja kao što su primjerice “Živim život bez nasilja”, “Iza vrata”, “Lily”, “Dan kao san”, a organizirali su i mnogobrojne humanitarne akcije.

– Organiziramo obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, kao i Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i to tribinama, uličnim akcijama, parlaonicom, tematskim sjednicama, večerima poezije i glazbe te radijskim emisijama. Prvi u našoj županiji smo inicirali i organiziramo provedbu globalne kampanje “Milijarda ustaje” kojom se upozorava na nasilje nad ženama i djevojčicama diljem svijeta. Također smo inicirali i organizirali provedbu globalne kampanje usmjerene na prevenciju vršnjačkog nasilja “Dan ružičastih majica” što su prihvatile neke škole u Đurđevcu i Koprivnici te se kampanja provodi u kontinuitetu. Jedino smo Povjerenstvo koje je organiziralo obilježavanje Međunarodnog dana djece žrtava nasilja s ciljem osvješćivanja javnosti da nasilje nad djecom nikad nije opravdano i kako svi trebamo aktivno doprinijeti sprečavanju nasilja, odnosno prevenciji nasilja od najranije dobi – pojasnila je Rupčić.

Kada je riječ o izravnoj pomoći žrtvama nasilja, Koprivničko-križevačka županija napokon će realizirati sklonište za žrtve nasilja. Naime, 25. studenog, koprivničko-križevački župan **Darko Koren** i ministar rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Josip Aladrović potpisali su ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt “Novi početak” vrijedan 9,2 milijuna kuna, u sklopu kojeg su osigurana sredstva za rad sigurne kuće, odnosno skloništa za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji. Partneri Županiji na ovom projektu su Udruga HERA i Centar za socijalnu skrb Križevci.

DARKO KOREN / SNIMIO MARKO POSAVEC.

Iz Službe ureda župana su poručili da su potpisivanjem ugovora osigurana sredstva za rad sigurne kuće u narednih 30 mjeseci što obuhvaća uređenje kuće, troškove života i zapošljavanje stručnjaka. Objašnjavaju da će se kroz “Novi početak” osigurati sustav podrške za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji, ojačati kapaciteti stručnjaka koji rade s njima te podići svijest javnosti o pravima žena žrtava nasilja i nasilja u obitelji. Također će se uspostaviti sklonište i pružati usluge skrbi izvan obitelji što obuhvaća rekonstrukciju, uređenje i opremanje prostora skloništa, nabavu vozila za prijevoz korisnika, troškove djelovanja privremenog skloništa za žene žrtve nasilja te usluge savjetovanja, osnaživanja i motiviranja žrtava nasilja, uključujući podršku nakon izlaska iz skrbi.

– Kroz ovaj smo projekt dali svoj doprinos u borbi protiv nasilja, a posebno nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te ćemo uspostavom sigurne kuće osigurati adekvatan mehanizam zaštite žrtava nasilja što je česta pojava i velik problem u našem društvu. Uz sve ostale aktivnosti koje provodimo, na ovaj način šaljemo jasnu poruku o neprihvatljivosti bilo kojeg oblika nasilja – rekao je Koren prilikom potpisivanja ugovora.

Grad Koprivnica žrtvama nasilja pomaže stambenim zbrinjavanjem i jednokratnom financijskom pomoći

Kada je pak riječ o Gradu Koprivnici, **Ana Mlinarić**, pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti, kazala je da u Nacionalnoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine stoji da su jedinice lokalne samouprave dužne provedbenim propisom propisati učinkovitiji način stambenog zbrinjavanja žrtava nasilja u obitelji.

ANA MLINARIĆ / SINIMILA SONJA BARČANEC.

– Grad Koprivnica je navedenu obvezu detaljnije definirao člankom 6. Odluke o davanju u najam stanova u vlasništvu Grada Koprivnice u kojem piše kako izvan liste reda prvenstva gradonačelnik može iznimno, po uputi Centra za socijalnu skrb Koprivnica, dati na privremeno korištenje stan osobi žrtvi obiteljskog nasilja. Za vrijeme korištenja stana, korisnik ne plaća najamninu ni druge troškove stanovanja – objasnila je Mlinarić.

Dodala je da sukladno Odluci o socijalnoj skrbi Grada Koprivnice, postoji mogućnost građanima Koprivnice pružiti jednokratnu pomoć u naravi ili novcu te i tako također pomoći žrtvi obiteljskog nasilja.

– U 2019. i 2020. godini Grad nije imao zahtjeva za pomoći žrtvama obiteljskog nasilja niti se kroz javne pozive za sufinanciranje programa/projekata javila niti jedna udruga civilnog društva koja se konkretno bavi problematikom žrtava obiteljskog nasilja koju bi Grad tako bio u mogućnosti financijski podržati – zaključila je Mlinarić.

Zakoni postoje, lokalna vlast ima mehanizme za borbu protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, oni koji drže vlast u svojim rukama imaju moć osigurati podršku i pomoć žrtvama nasilja i važno je da institucije poštuju zakone i da provode sve što je u njihovoj ingerenciji na pravi način kako bi pomogli žrtvama nasilja. Borba nije isključivo na organizacijama civilnog društva. Borba je na svima nama – pojedincima koji moraju prestati okretati glavu i praviti se da je nasilje privatna stvar, na društvu koje mora jasno osuditi svaki oblik nasilja, na institucijama i vlastima koje moraju poštivati zakone i činiti sve što je u njihovoj moći. Jedino sinergijom možemo postati društvo nulte tolerancije na nasilje.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.

0 komentara

Sortiranje po: **Najstariji**

Dodajte komentar...

[Facebookov dodatak za komentare](#)

**Slani profiteroli s kremom od
ajvara**